

Kadernota voor de begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Samenvatting financieel overzicht	5
1. Sociaal domein	5
2. Wonen en Ruimtelijke ordening	14
3. Beheer openbare buitenruimte	16
4. Duurzaamheid	23
5. Economische zaken	25
6. Participatie, dienstverlening en organisatie	27
7. Financiën	30
Bijlage	32
Uitgangspunten	33

Inleiding

Financieel perspectief

De context waarbinnen de gemeente opereert is in de afgelopen jaren steeds complexer geworden. De coronapandemie lijkt inmiddels achter ons te liggen, maar er woedt nog steeds een oorlog op Europees grondgebied. De prijzen voor gas en elektra laten inmiddels weer een dalende lijn zien, maar tegelijkertijd heeft de Europese Centrale Bank moeite om de oplopende inflatie te beteugelen (waardoor de prijzen hoog blijven). De stikstofcrisis houdt de gemeenteraden bezig en een eenvoudige oplossing voor dit probleem is er niet. De gemeentelijke overheid heeft de oplossing voor deze problemen niet in handen, maar heeft wel de verantwoordelijkheid om zo goed mogelijk met de situatie om te gaan. De gemeentelijke financiën waren altijd al lastig te voorspellen, maar dat is in de afgelopen jaren nog ingewikkelder geworden. Zo zijn er doorlopende discussies met het Rijk over de omvang van het gemeentefonds. De bekostiging van de Jeugdzorg is voor de gemeente Schagen een voorbeeld van een belangrijk dossier.

De voornaamste onzekerheid op financieel vlak is nog steeds het zogeheten 'ravijnjaar' 2026. Daar is nu ook 2027 bijgekomen. Vanaf 2026 moet er een nieuwe financiering systematiek voor gemeenten van kracht worden en vooruitlopend hierop heeft het Rijk de reguliere systematiek 'samen trap op / samen trap af' buiten werking gesteld. Gemeenten zien zich als gevolg hiervan geconfronteerd met fors teruglopende inkomsten met ingang van 2026. Het is nog steeds onduidelijk in hoeverre het Rijk gemeenten hierin tegemoet zal komen. Op basis van de laatste inzichten zal de minister in de meicirculaire 2023 'een uitvoeringsplan met tijdpad' naar de Tweede Kamer sturen.

Uitkomsten

De uitkomsten van deze kadernota laten een reëel sluitende begroting zien voor het jaar 2024. Dat geldt ook voor de jaarschijf 2025. De jaren 2026 en 2027 laten echter een tekort zien. Doordat de jaarschijf 2024 sluitend is, zal er voor de gemeente Schagen evenals in voorgaande jaren, het repressieve toezicht worden gehanteerd. Dit neemt niet weg dat de (financiële) opgave aanzienlijk is, om ook de komende jaren onder het repressieve toezicht te vallen. Het college realiseert zich net als vorig jaar dat dit zonder extra middelen vanuit de rijksoverheid of bijvoorbeeld door het beperken van uitgaven en het verhogen van de inkomsten, het meerjarenperspectief niet sluitend zal zijn. Het college zet nu in op een sluitende begroting 2024 en zal bij een gelijkblijvende financiële situatie bij de Kadernota voor de begroting 2026 met voorstellen komen om besluiten te kunnen nemen voor een toekomstbestendige structureel sluitende begroting.

Investerings in de openbare ruimte en samenleving

In deze kadernota zijn de kosten die gepaard gaan met het behalen c.q. behouden van een minimaal kwaliteitsniveau door dagelijks en cyclisch onderhoud van de openbare ruimte oplopend tot jaarlijks € 18,5 miljoen opgenomen. Hiermee wordt voorkomen dat er in de toekomst sprake zal zijn van achterstallig onderhoud op de kapitaalgoederen. Daarnaast zijn onder andere de kapitaallasten van de investeringen voor de sportzaal Waldervaart, het Open Sportpark Groenoord, Sporthal Multitreffer en de gymzaal in de Jozef Israëlstraat opgenomen.

Samenvatting financieel overzicht

Autonome ontwikkelingen kadernota

Samenvatting financieel overzicht	2024	2025	2026	2027
Stand na 1ste tussenrapportage 2023	1.697 V	2.639 V	684 V	1.660 N
Lasten (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
De Burgemeester De Wildeschool moest eind februari tijdelijk sluiten omdat het gevaar bestond dat het dak plotseling kon inzakken. Nu de eerste problemen zijn verholpen en acuut gevaar is opgelost wordt nu gewerkt aan het structureel aanpassen van het dak. Hiervoor is een krediet nodig van € 900.000. Om dit te kunnen dekken zal er extra gestort moeten worden in de reserve onderwijshuisvesting om de kapitaallasten op te kunnen vangen.	0 N	40 N	40 N	40 N
De gemeente wordt in de algemene uitkering gecompenseerd voor de hogere uitgaven als het gevolg van de hogere inflatie. De inflatiecorrectie wordt als stelpost in de begroting opgenomen.	1.400 N	1.400 N	1.400 N	1.400 N
De huidige kantines (voetbal en hockey) op het sportcomplex Groenoord zijn op en vallen zowel onder de sportverenigingen als onder het accommodatiebeleid van de gemeente. Een garantiestelling van het nieuw te bouwen clubgebouw stimuleert de sport maar door nu te anticiperen op de toekomst waar de hallen vernieuwd moet worden (fase 2) wordt aansluiting mogelijk gemaakt (denk aan installaties) en kleedkamers en kantine efficiënter gebruikt. Het terrein vraagt hierbij ook aandacht tevens aandacht om het bewegen te stimuleren voor zowel mensen van de verenigingen als de inwoners van schagen. Om dit te realiseren is een krediet nodig van € 2.442.490. bestaande uit inrichting terrein € 1.584.514 en variant 1+ € 857.976.	0 N	123 N	123 N	123 N
De wethouder heeft in 2020 gevraagd om te kijken naar een oplossing voor het parkeren in de bermen langs de Zuidschinkeldijk, omdat dit potentieel tot zeer gevaarlijke situatie kan leiden. De dorpsraad van Callantsoog en Grootte Keeten vraagt ook al enkele jaren om een oplossing. In overleg met alle betrokkenen (o.a. provincie en Natuurmonumenten) willen we onderzoeken welke mogelijke oplossingen er zijn. Hiervoor wordt eerst een voorbereidingsbudget aangevraagd, omdat het aan tijd ontbreekt om alles intern voor te bereiden. In een later stadium zal geld voor de uitvoering aangevraagd worden.	50 N	0 N	0 N	0 N
Door maatregelen vanuit het Rijk zijn er in de meicirculaire extra middelen beschikbaar voor de jeugdzorg. De extra middelen compenseren niet de volledige stelpost van € 2,7 miljoen die in de begroting is opgenomen. Echter zijn de werkelijke uitgaven ook lager dan de opgenomen maximale variant. Door de extra maatregelen en het verlagen van het budget kan de stelpost die in de begroting is opgenomen worden afgevoerd.	960 V	960 V	960 V	960 V
Er worden middelen gevraagd voor het uitvoeren van onderzoek waarbij herbestemming naar wonen de voor de hand liggende uitkomst is. In het collegebesluit van 14-3-2023 is voor het plan van aanpak voor park de Horn een indicatie van de kosten afgegeven van € 50.000. Eventueel zou in de toekomst een ander park ook een aanvraag kunnen doen.	50 N	0 N	0 N	0 N

Het college heeft onlangs op haar eigen verzoek gevraagd of er nog extra schoolzones moeten komen naast de schoolzones die al aangelegd zijn. Op 24 Januari 2023 heeft het college daarop besloten om vier extra schoolzones aan te leggen. Dit zijn de volgende schoolzones: 1. St. Barbaraschool aan de Bogtmanweg te Tuitjenhorn. Advies uitvoering in 2024; 2. St. Aloysiuschool aan de Langestraat in Schagen: hier is nog geen schoolzone aanwezig. Advies uitvoering in 2024; 3. De Regenboog aan de Stroet in Stroet: deze schoolzone voldoet niet aan de huidige eisen en wordt ten tijde van de reconstructie in 2024 aangepast; 4. Het nieuwe schoolgebouw met verschillende scholen in het centrumplan Waldervaart in Schagen. Deze scholen worden naar verwachting in de tweede helft van 2025 opgeleverd. Op de Spreeuwenlaan wordt hiervoor een schoolzone aangelegd.	50 N	25 N	0 N	0 N
In de 1e financiële prognose 2023 is er voor de jaarschijf 2023 incidenteel € 100.000 beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van het artikel 213a onderzoek. Het structureel beschikbaar stellen van het budget vanaf de jaarschijf 2024 wordt via de reguliere P&C cyclus meegenomen in de integrale afweging van deze kadernota.	50 N	50 N	50 N	50 N
In de begroting 2024 van de GRGA zijn bijstellingen doorgevoerd op de ingediende kadernota. Er zijn verschillende oorzaken voor de bijstelling van het gebudgetteerde bedrag. De belangrijkste oorzaak is dat de kadernota is gebaseerd op indexatie van begrote voorliggende jaren conform het percentage van de regietafel. Voor de loonkosten is een index gebruikt van 7,5% en voor de overige kosten 6,1%. Dit conform de opdracht van de regietafel. Een ander belangrijk punt dat voor gemeenten leidt tot een lager begroot bedrag is de uitraming van het project van de Marine; dit wordt in tegenstelling tot eerdere jaren niet meer zichtbaar gemaakt per gemeente. Dat hoeft ook niet want de financiering vindt plaats via de Marine en Probedrijven.	228 V	295 V	457 V	307 V
In de kadernota 2024 van de GGD Hollands Noorden staat dat de deelnemersbijdragen voor 2024 zijn geïndexeerd conform de hoogte die de Regietafel gemeenschappelijke regelingen Noord-Holland-Noord in de herziene indexatiebrief kenbaar heeft gemaakt. Voor 2024 betekent dit dat wordt uitgegaan van een indexatie van 7,1%. Daarnaast is de deelnemersbijdrage structureel opgehoogd i.v.m. informatiebeveiliging en privacy en de Wet open overheid. De kadernota 2024 is met deze wijzigingen vastgesteld. Dit leidt tot een financiële mutatie voor de kadernota 2023 voor de gemeente Schagen. Het gaat om een extra budget van € 273.500,-	18 N	18 N	18 N	18 N
In de kadernota 2024 van de GGD Hollands Noorden staat dat de deelnemersbijdragen voor 2024 zijn geïndexeerd conform de hoogte die de Regietafel gemeenschappelijke regelingen Noord-Holland-Noord in de herziene indexatiebrief kenbaar heeft gemaakt. Voor 2024 betekent dit dat wordt uitgegaan van een indexatie van 7,1%. Daarnaast is de deelnemersbijdrage structureel opgehoogd i.v.m. informatiebeveiliging en privacy en de Wet open overheid. De kadernota 2024 is met deze wijzigingen vastgesteld. Dit leidt tot een financiële mutatie voor de kadernota 2023 voor de gemeente Schagen. Het gaat om een extra budget van € 273.500,-	255 N	255 N	255 N	255 N
In het coalitieakkoord is aangegeven dat de kustbus wordt voortgezet. Echter zijn de kosten voor dergelijke diensten de afgelopen jaren flink gestegen. Daarom is het huidige budget van per jaar onvoldoende voor de komende jaren om dit op dezelfde wijze te kunnen uitvoeren.	25 N	25 N	25 N	25 N

In het coalitieprogramma is afgesproken dat het college kiest voor ruimhartige armoedebestrijding met minimavoorzieningen voor degenen die het nodig hebben. Stille armoede en sociaal isolement sporen we actief op en we zetten in op sociale ontmoeting. Dit is de basis voor de herijking van het minimabeleid naar een inkomensgrens van 120%.	85	N	85	N	85	N	85	N
Met dit verzoek willen wij de watersportmogelijkheden en doorvaart Groote Sloot verbeteren door uitbreiding bediening Oudesluis. Op dit moment staat in de exploitatie jaarlijks € 5.000 voor ondersteuning vrijwilligers (jaarlijkse BHV cursus, bedankjes, trainingen). Dit is niet voldoende om het project draaiende te houden.	0	N	25	N	25	N	25	N
Met het ecologisch beleidsplan geven wij invulling aan de versterking van het landschap, die kan worden behaald met behulp van beheer van ons eigen areaal. Door ons op ecologisch beheer te richten, creëren wij meer en geschikter leefgebied voor allerlei dieren, verhogen we de belevingswaarde, maken we ons gebied weerbaarder tegen door klimaatverandering oprukkende plaagdieren.	165	N	165	N	165	N	165	N
Om de Economische Agenda inhoud te geven, zullen er visies opgesteld moeten worden. Daarbij wordt gedacht aan een het opstellen van een Centrumvisie: € 35.000, het opstellen van een toeristisch recreatieve visie: € 25.000 en het opstellen van bestemmingsplannen bedrijventerreinen Waarland en Warmenhuizen: € 120.000.	180	N	0	N	0	N	0	N
Om de rotonde te kunnen realiseren op de kruising Warmenhuizerweg-Dergmeerweg zijn grondverwerving en een bestemmingsplan procedure noodzakelijk. Gezien de doorlooptijd is de verwachting dat de rotonde medio 2025 gerealiseerd is. Voor de realisatie van een rotonde op de kruising Warmenhuizerweg – Dergmeerweg is voor begrotingsjaar 2024 een aanvullend budget van € 1,3 miljoen noodzakelijk.	1.300	N	0	N	0	N	0	N
Onder de Omgevingswet zullen alle bodemlocaties die als 'schoon' worden gezien, en locaties die nooit zijn onderzocht, overgaan naar de gemeente. Daarnaast komen ook de verontreinigde locaties waar geen acties voor nodig zijn onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Voor ontwikkelingen die plaats zullen vinden op deze verontreinigingen is het uitgangspunt dat de bodemverontreiniging integraal in de gebiedsontwikkeling wordt opgepakt. Om hierop te kunnen sturen zijn er diverse meldingen en mogelijkheden tot maatwerk opgenomen in de Omgevingswet. Op basis van uitgevoerde werkzaamheden in 2020 en 2021 heeft de OD NHN een inschatting gemaakt waar gemeenten met ingang van 2024 rekening mee moeten houden.	150	N	150	N	150	N	150	N
Op basis van de begroting 2024 van de Regionale Omgevingsdienst en de jaarlijkse indexatie vindt nu een aanpassing plaats.	74	N	74	N	74	N	74	N
Op basis van de begroting 2024 van de Veiligheidsregio en de jaarlijkse indexatie vindt nu een aanpassing plaats.	288	N	288	N	288	N	288	N
Op basis van de begroting 2024 van het Regionaal Historisch Centrum Archief en de jaarlijkse indexatie vindt nu een aanpassing plaats.	30	N	30	N	30	N	30	N
Via het project Toegankelijk en Inclusief Schagen heeft de gemeente Schagen de afgelopen tijd stappen gezet op het gebied van toegankelijkheid en inclusiviteit. Om toegankelijkheid en inclusiviteit ook de komende jaren onder de aandacht te houden is structureel €75.000 per jaar nodig	75	N	75	N	75	N	75	N

Voor de juiste balans tussen noodzakelijk en haalbaar wordt voorgesteld om, conform coalitieakkoord in te groeien naar het structureel benodigd bedrag van € 18,5 miljoen in 2026 (prijspeil 2023) voor het beheer van de openbare ruimte. De basis voor dit ingroeimodel is een theoretische benadering vanuit het beheerpakket voor de openbare ruimte	2.000 N	4.000 N	6.000 N	7.000 N
Voor de opslag van de machines die in gebruik zijn voor de uitvoering van de werkzaamheden van de buitendienst is onvoldoende ruimte beschikbaar. Om de spullen droog op te kunnen bergen willen wij een verzoek indienen om een overkapping te realiseren.	80 N	0 N	0 N	0 N
Voor het realiseren van de nieuwbouw Multitreffer is een ophoging van het krediet noodzakelijk. Zowel de duurzaamheidsmaatregelen en de hogere bouwkosten zijn hier de oorzaken van. Daarnaast wordt in de bouw ook een uitbreiding gerealiseerd voor het huisvesten van een kinderopvang. De Totale extra investering bedraagt € 1.577.000. Structurele kapitaallasten tegen 2,0% rente en afschrijving over 40 jaar. Een gedeelte wordt verdisconteerd in de huur aan de Multitreffer en het kinderdagverblijf. Netto is de structurele uitzetting € 32.438.	0 N	68 N	68 N	68 N
Voor het realiseren van de sportzaal Waldervaart is een bedrag opgenomen van € 3.525.000. Daarnaast is in het Integraal huisvestingsplan een bedrag gereserveerd van € 691.000 voor het realiseren van een nieuwe gymzaal. Bij elkaar is er voor het realiseren van een sportzaal dus een bedrag beschikbaar van € 4.216.000. Met de huidige stijging van de bouwkosten en de hogere eisen in het kader van duurzaam bouwen is er op dit moment niet voldoende middelen beschikbaar om de nieuwbouw van de sportzaal te realiseren. Het krediet zou verhoogd moeten worden met een bedrag van € 1.839.896. De kapitaallasten van deze extra investeringskosten komen ten laste van de exploitatie.	0 N	83 N	83 N	83 N
Voor het realiseren van een nieuwe sporthal op de Jozef Israëlstraat is een ophoging van het krediet noodzakelijk. Zowel de duurzaamheidsmaatregelen en de hogere bouwkosten zijn hier de oorzaken van. De eerst indicaties wijzen op een extra investering van € 500.000. Om dit te kunnen dekken zal er extra gestort moeten worden in de reserve onderwijshuisvesting om de kapitaallasten op te kunnen vangen.	0 N	0 N	22 N	22 N
Voor het uitvoeren van het actieplan van economische agenda wordt er middelen gevraagd om een accountmanager voor EHC en Seed Valley in dienst te nemen en een aanspreekpunt die het actieplan voor de economische agenda bewaakt en uitvoert.	150 N	150 N	150 N	150 N
We hebben inzicht in de vastgoedportefeuille nodig en beter zicht op de Grexen. Wij willen beide onderwerpen een module aanschaffen. Voor het vastgoed streven we naar een zekerheid, juistheid en volledigheid van de gegevens en naar kostprijsdekkendheid (o.b.v. wet markt en overheid). We voldoen daar momenteel niet aan en willen dit door middel van een applicatie vorm geven.	50 N	10 N	10 N	10 N
Totaal lasten	5.337 N	5.884 N	7.719 N	8.869 N

Baten (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
De uitkomsten van de meicirculaire geven aan dat bij het aangaan van nieuwe verplichtingen oog moet zijn voor de structurele (meerjarige) financiële effecten van investeringen. Hoewel er voor 2024 en 2025 nog overschotten ontstaan, wordt het accres van af de jaarschijf 2026 aanzienlijk verlaagd. Hierdoor komt het meerjarenperspectief nog verder onder druk te staan. De overschotten worden met name veroorzaakt door de compensatie voor de hogere kosten als gevolg van prijsstijgingen en de compensatie van de loonontwikkeling voor de onlangs afgesloten CAO voor gemeenteambtenaren. Doordat het Rijk in het Regeerakkoord heeft opgenomen om in 2026 over te stappen naar een andere financieringssysteem voor gemeenten. Hierbij wordt onder andere gedacht aan het vergroten van het belastinggebied. Omdat hier geen invulling aan is gegeven, ontstaat er in 2026 het ravijnjaar en daarmee een fors lagere inkomsten uit het Gemeentefonds.	6.401 V	6.864 V	4.484 V	6.247 V
Door maatregelen vanuit het Rijk zijn er in de meicirculaire extra middelen beschikbaar voor de jeugdzorg. De extra middelen compenseren niet de volledige stelpost van € 2,7 miljoen die in de begroting is opgenomen. Echter zijn de werkelijke uitgaven ook lager dan de opgenomen maximale variant. Door de extra maatregelen en het verlagen van het budget kan de stelpost die in de begroting is opgenomen worden afgevoerd.	2.760 N	2.760 N	2.760 N	2.760 N
Het college heeft een advies vastgesteld waarin de Toeristenbelasting wordt verhoogd van € 1,75 naar € 2.	322 V	322 V	322 V	322 V
In de Kadernota voor de begroting 2023 is opgenomen dat de beoogde algemene reserve moet worden gevoed tot een bedrag van € 8 miljoen. Door de positieve financiële resultaten in het boekjaar 2022 zijn er extra middelen toegevoegd aan de algemene reserve. Hierdoor is de beoogde omvang van € 8 miljoen bereikt in 2023. De incidentele stortingen in de jaarschijven 2024 en 2025, respectievelijk € 3 en € 3,1 miljoen vallen hiermee vrij. Deze middelen zijn beschikbaar als incidenteel dekkingsmiddel. Er wordt een deel aangewend voor de incidentele mutaties ad € 1.725.000.	1.710 V	25 V	0 N	0 N
In de uitgangspunten is opgenomen dat de belastingen worden verhoogd met de inflatie o.b.v. de CPI-mei. Dit komt overeen met 5%. Voor de onroerende zaakbelastingen is dit een extra inkomst € 628.000.	628 V	628 V	628 V	628 V
Voor het realiseren van de nieuwbouw Multitreffer is een ophoging van het krediet noodzakelijk. Zowel de duurzaamheidsmaatregelen en de hogere bouwkosten zijn hier de oorzaken van. Daarnaast wordt in de bouw ook een uitbreiding gerealiseerd voor het huisvesten van een kinderopvang. De Totale extra investering bedraagt € 1.577.000. Structurele kapitaallasten tegen 2,0% rente en afschrijving over 40 jaar. Een gedeelte wordt verdisconteerd in de huur aan de Multitreffer en het kinderdagverblijf. Netto is de structurele uitzetting € 32.438.	0 N	36 V	36 V	36 V
Totaal baten	6.301 V	5.115 V	2.710 V	4.473 V
Saldo lasten en baten	964 V	770 N	5.010 N	4.397 N
Voorlopig financieel kader 2024-2027	2.661 V	1.870 V	4.326 N	6.058 N

1. Sociaal domein

Inleiding

Er zijn weer veel nieuwe ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein. Sommige zijn al concreet, andere minder. Zeker is dat onderstaande ontwikkelingen de komende jaren aandacht van ons vragen en (financiële) uitdagingen met zich meebrengen.

Hervormingsagenda Jeugd

De partijen die betrokken zijn bij het opstellen van de Hervormingsagenda Jeugd, waaronder het Rijk en de VNG, zijn toe aan de consultatie van hun achterban. Het lijkt erop dat de Hervormingsagenda in de loop van 2023 wordt vastgesteld. Er is nog veel onzeker over de gevolgen voor gemeenten, zowel inhoudelijk als financieel en de vertaling naar gemeentelijk beleid en begroting volgt dan ook als er meer duidelijkheid is.

Onderwijshuisvesting

Zoals toegelicht in de raadsinformatieavond van 13 maart 2023, komt het Integraal Huisvestingsplan uit 2021 € 16 miljoen duurder uit door actuele ontwikkelingen als gestegen bouwkosten en toenemende kwaliteitseisen in verband met de klimaatdoelen. Het college heeft daarom een start gemaakt met de herijking van het beleid onderwijshuisvesting. Door de € 28 miljoen binnen de begroting opnieuw te verdelen, kunnen de urgente projecten en projecten korte termijn, waaronder de sportzaal Waldervaart en de gymzaal Jozef Israëlstraat, op korte termijn worden uitgevoerd.

Er is voor de langere termijn nog een forse opgave m.b.t. vervangende nieuwbouw. Het is wenselijk om het bestaande tekort van € 16 miljoen in op termijn aan te vullen. Op deze wijze is het mogelijk om de grootste actuele knelpunten op te lossen. Het grote risico is, dat we anders onvoldoende aan onze wettelijke plicht kunnen voldoen.

Groenoord

De financiële contouren van Open Sportpark Groenoord zullen worden meegenomen in de kadernota 2024, zoals de wethouder tijdens de oordeelsvormende vergadering op 19 april 2023 heeft toegelicht. Deze contouren betreffen de herinrichting van de openbare ruimte passend bij de uitgangspunten van het multifunctionele clubgebouw en een open sportpark. En dat tijdens de bouw van het clubgebouw er extra m² en aansluitingen worden meegenomen ten behoeve van de in de toekomst mogelijke aansluiting van de sporthallen op het clubgebouw. In oktober neemt de gemeenteraad hierover een definitief besluit.

Sporthal Multitreffer

De gymzaal voor bewegingsonderwijs in sporthal Multitreffer is afgekeurd en dient vervangen te worden. Het gaat om nieuwbouw van de gymzaal en verbouw van de naastgelegen maatschappelijke ruimte. Het totaal benodigde budget van de verbouwing is € 3.241.222. Dit is meer dan een verdubbeling van de prijs t.o.v. het oorspronkelijk vastgestelde budget in 2021. Veranderende wet- en regelgeving (Bijna Energie Neutraal Gebouw) alsmede de inflatie zorgen voor deze enorme prijsstijging. Feit is dat de verbouwing zonder de meerkosten niet kan worden uitgevoerd. Een deel van het bedrag van de meerkosten kan via de SPUK-regeling sport worden teruggevraagd, en een deel wordt verrekend via marktconforme huur voor de commerciële partijen en verrekening van investering voor het uitvoeren van de maatregelen voor een bijna energieneutraal gebouw.

GGD

De kadernota 2024 van de GGD Hollands Noorden is op 1 juni 2023 besproken in de Regionale Raadscommissie Noordkop. In deze kadernota is de deelnemersbijdrage 2024 geïndexeerd conform de hoogte die de Regietafel gemeenschappelijke regelingen Noord-Holland-Noord in de herziene indexatiebrief kenbaar heeft gemaakt. Voor 2024 betekent dit dat wordt uitgegaan van een indexatie van 7,1%. Naast de indexatie, is besloten de deelnemersbijdrage structureel op te hogen in verband met informatiebeveiliging en privacy en de Wet open overheid. Voor de informatiebeveiliging en privacy gaat het om een verhoging van € 0,79 per inwoner. De verwachting was dat hiervoor extra rijksmiddelen beschikbaar zouden worden gesteld. Dit blijkt echter niet het geval. Gezien het belang van goede informatiebeveiliging is besloten de kosten te dekken door middel van een extra deelnemersbijdrage in verband met informatiebeveiliging en privacy. Ter dekking van de structureel hogere lasten door de Wet open overheid wordt de deelnemersbijdrage opgehoogd met € 0,06 per inwoner. Voor deze kosten heeft de gemeente Schagen vanuit de rijksoverheid financiële middelen ontvangen.

Door deze ophogingen van de deelnemersbijdrage is er in totaal een extra budget van € 273.500 nodig. Dit leidt tot een financiële mutatie voor de kadernota 2024 van de gemeente Schagen.

Minimabeleid

Er is een tweetal voorstellen voor de herijking van het minimabeleid. Het eerste voorstel is het omzetten van het Geluksbudget naar een overeenkomst met het Volwassenenfonds Sport en cultuur. Vorig jaar is het Geluksbudget voor volwassenen geëvalueerd. De conclusie was dat het Geluksbudget in een behoefte voorziet voor inwoners met lagere inkomens. Daarnaast is geconstateerd dat de regeling eenvoudiger kan en dat de opzet en de doelstelling niet voldoende aansluit op de behoefte van de inwoners.

Het tweede voorstel is de harmonisatie van de inkomensnormen en de uitkeringsbedragen voor minimavoorzieningen. Uit het overzicht van de minimaregelingen in Schagen blijkt dat er voor de minimaregelingen per regeling verschillende inkomensnormen zijn, variërend van 110% tot 130% van het sociaal minimum. Hierdoor is het voor inwoners onduidelijk waar ze wel of geen recht op hebben. Dit heeft waarschijnlijk negatief invloed op het gebruik van de regelingen. Eén inkomensgrens biedt de inwoner en de hulpverlener direct duidelijkheid of er recht is op de minimavoorzieningen. Voor kinderen en ouderen betekent het een verruiming omdat zij nu recht hebben tot een norminkomen van 110% van het Sociaal minimum. Voor volwassenen geldt nu een inkomensregeling van 130%, die in dit voorstel afgebouwd wordt. Na de zomer wordt een beeldvormende vergadering georganiseerd waarvoor ook de adviesraad Sociaal domein wordt uitgenodigd.

Vooralsnog willen wij de financiële gevolgen van de herijking dekken uit de structurele onderbesteding van de middelen voor minimabeleid.

Sportzaal Waldervaart

Voor het realiseren van deze sportzaal is een bedrag opgenomen van € 3.525.000. Daarnaast is in het Integraal huisvestingsplan een bedrag gereserveerd van € 691.000 voor het realiseren van een nieuwe sportzaal. Bij elkaar is er voor het realiseren van een sportzaal dus een bedrag beschikbaar van € 4.216.000. Met de huidige stijging van de bouwkosten en de hogere eisen in het kader van duurzaam bouwen zijn er op dit moment niet voldoende middelen beschikbaar om de nieuwbouw van de sportzaal te realiseren. Het krediet zou

verhoogd moeten worden met een bedrag van € 1.839.896. De kapitaallasten van deze extra investeringskosten komen ten laste van de exploitatie.

Gymzaal Jozef Israëlstraat

Voor het realiseren van een nieuwe gymzaal op de Jozef Israëlstraat is een ophoging van het krediet noodzakelijk. Zowel de duurzaamheidsmaatregelen en de hogere bouwkosten zijn hier de oorzaken van. De eerste indicaties wijzen op een extra investering van € 500.000. Om dit te kunnen dekken zal er extra gestort moeten worden in de reserve onderwijshuisvesting om de kapitaallasten op te kunnen vangen.

Accommodatiebeleid

In 2022 is een artikel 213a onderzoek uitgevoerd naar het accommodatiebeleid. Het resultaat is met u gedeeld. De conclusie van het onderzoek is dat het beleid operationeel is ingestoken en geen strategie en lange termijn kent. Hierdoor is de rechtmatigheid en doelmatigheid van het beleid niet aangetoond. De uitgangspunten zijn onduidelijk en de beleidseffecten zijn daarmee niet meetbaar. Wij komen met een afwegingskader en financiële doorrekening zodat u keuzes kunt maken. Zowel het op orde brengen van het beleid als het uitvoeren daarvan heeft financiële consequenties. Deze kosten zijn nog niet inzichtelijk. Met het opgevoerde budget gaan wij een vervolgonderzoek doen naar het afwegingskader en de financiële effecten inzichtelijk maken.

Benchmark Wmo

Naar aanleiding van de uitgevoerde Benchmark (2021) zijn de resultaten van het verdiepende onderzoek op WMO, op 8 maart 2023 besproken in het College van B&W en op 13 maart 2023 gepresenteerd en besproken in de Raad. De conclusie van het onderzoek is dat we als gemeente Schagen inzetten op preventie en hierdoor de kosten voor maatwerkvoorzieningen lager zijn. In 2023 hebben we 1,9 miljoen minder kosten op de totale Wmo dan referentiegemeenten. Onze burgers waarderen onze Wmo dienstverlening met een 8,2 (t.o.v. 8.1 landelijk). Tevens wordt 85% van de meldingen opgepakt binnen de wettelijke termijn van 8 weken. Bij ongeveer een kwart van alle gemeenten lukt het niet om de aanvraag binnen de wettelijke termijn van 8 weken af te handelen.

Abonnementstarief Wmo

In de voorjaarsnota van de Rijksoverheid van 2023 staat aangegeven dat het huidige wetsvoorstel voor invoering van de passende eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp wordt ingetrokken. Hiervoor in de plaats komt er een wetsvoorstel waarin een passende eigen bijdrage wordt gerekend voor alle Wmo voorzieningen. De datum van 1 januari 2025 is eveneens ingetrokken, er wordt nu aangegeven dat dit per 1 januari 2026 ingevoerd kan worden.

2. Wonen en Ruimtelijke ordening

Inleiding

Er komen veel veranderingen aan, welke invloed hebben op het programma wonen, de (woningbouw-)projecten, de te voeren procedures vanuit de Omgevingswet, als ook het professionaliseren van het projectmatig werken. In hoeverre deze veranderingen effect gaan hebben op de ambities, benodigde kredieten, etc. zal in de aankomende periode stap voor stap meer duidelijk worden.

Programma wonen

Het tweede jaar van het programma wonen is in volle gang. We zien dat het programmatisch aansturen noodzakelijk is om tijdig te kunnen inspelen op grote ontwikkelingen die op ons afkomen: nieuwe wetgeving en afspraken met het rijk in bijvoorbeeld de Woondeal 2.0, stikstof, spuitzones, etc. maar ook om grip te krijgen op de lopende projecten. Belangrijke ontwikkelingen die we op dit moment op ons afzien komen en invloed hebben op ons programma wonen zijn: stijgende rentes, voortdurende kostprijs verhogingen in de bouw, afnemende verkoop van nieuwbouwwoningen. Dit is van invloed op de bestuurlijke ambitie om 1600 wooneenheden te realiseren in de coalitieperiode. Om conform de Woondeal tot 2030, 4000 wooneenheden te realiseren zal een aantal voorbereidingskredieten worden aangevraagd.

Prioritering werkzaamheden overkoepelend

De ambtelijke beschikbare capaciteit blijft continu aandacht vragen. Er zit een (te) grote hoeveelheid werk in de pijplijn. Op dit moment wordt er alleen geprioriteerd binnen de woningbouwprojecten. De effecten van het te veel aan werk zijn zichtbaar, het projectmatig werken binnen de (grote) projecten is nog niet op orde en blijft de komende jaren ook zeker prioriteit. Er wordt ad hoc gewerkt in plaats van plan- en projectmatig. Hierdoor ontstaan grote risico's en problemen. Om deze omslag te maken en grip te krijgen op (grote) projecten, is prioritering noodzakelijk. Er wordt gewerkt aan een voorstel voor een portefeuille overkoepelende prioritering.

Professionalisering projectmatig werken

Ook het verbeteren van het projectmatig werken binnen de huidige en nieuwe projecten heeft prioriteit. Het zorgen voor een volledig dossier, voldoende kwaliteit, risicomanagement, reële plannings, e.d. moet meer aandacht krijgen. Het voeren van een volledig functionerende projecthuishouding staat of valt op een juiste inrichting van de projectorganisatie. Met name ten aanzien van rollen/verantwoordelijkheden, informatievoorziening, procesmatig werken en inzet van volledige multidisciplinaire projectteams moet nog een verbeteringslag gemaakt worden. Er is een extern bureau ingehuurd om ons te ondersteunen bij het op orde maken van de projectorganisatie en het implementeren van projectmatig werken. Op deze manier willen we grip krijgen op de grote projecten.

Programma gebiedsontwikkeling

De gemeente staat voor een aantal grote uitdagingen op het gebied van gebiedsontwikkeling. De opgaven in de Omgevingsvisie op het gebied van bijvoorbeeld woningbouw, energie, mobiliteit, economie, groen, e.d. moeten een plek vinden in onze gemeente, in of om onze kernen. We zijn volop bezig met de ontwikkelvisies, waarin de toekomstvisie voor een aantal kernen gebiedsgericht vorm zal krijgen. In het vervolg hierop

zullen ook nieuwe gebiedsontwikkelingen worden opgepakt. Dit alles zal vorm krijgen in een nieuw op te stellen programma gebiedsontwikkeling. Hierin wordt opgenomen wat het programma organisatorisch, financieel, programmatisch, e.d. nodig heeft.

Gemeentelijk vastgoed

Vanuit verschillende nota's en onderzoeken (Nota Tafelzilver 2019, 213 A onderzoek 2022 en VIC controle 2023) is er de afgelopen jaren aandacht gevraagd voor de gemeentelijke vastgoedportefeuille. Vanuit deze onderzoeken is geconcludeerd dat er meer overzicht in de portefeuille moet worden gecreëerd. Tevens is geconcludeerd dat de informatievoorziening niet op orde is en dat het inzicht in het (vastgoed-) beleid niet op orde is. Ook is er geen zekerheid over de juistheid en de volledigheid van de vastgoedgegevens. De ambtelijke organisatie krijgt opdracht voor een professionaliseringslag van het vastgoed. Om het beleid, de organisatie en informatie op orde te brengen. Het doel is om een vastgoedportefeuille te creëren die gelegitimeerd wordt door accommodatiebeleid en qua informatievoorziening inzicht geeft in de objecten, contracten, de opbrengsten en kosten en impliciete subsidiëring via vastgoed.

Een nieuwe applicatie is noodzakelijk voor de ondersteuning van het professionele beheer, en vooral voor de aansluiting op het financiële pakket. Hiervoor vragen wij budget aan.

Omgevingswet

De Omgevingswet is een nieuwe wet over hoe we onze omgeving mogen inrichten en gebruiken. De Omgevingswet gaat in op 1 januari 2024 en maakt de regels simpeler. Zo wordt het makkelijker om te bouwen, rekening te houden met het milieu en de natuur te beschermen. Tegelijkertijd zal de wet de nodige uitdagingen geven. Het stelsel is nog in ontwikkeling, dus daar moeten we op in kunnen spelen.

Daarnaast zullen de inwoners en ondernemers die nieuwe plannen en ideeën hebben, moeten wennen aan de nieuwe procedures en werkwijzen. Zo heeft de gemeente bij inwerkingtreding van de Omgevingswet een omgevingsplan van rechtswege. Dit bestaat onder meer uit de bestaande bestemmingsplannen en de bruidsschat. In 2030 moeten gemeenten het bestemmingsplan van rechtswege hebben omgezet in een integraal omgevingsplan zoals bedoeld in de Omgevingswet. De periode tussen inwerkingtreding en 2030 noemen we de transitieperiode.

We gaan de effecten van de Omgevingswet (en de gelijktijdig in werking tredende Wet kwaliteitsborging voor het bouwen) in de gaten houden. Zo krijgen we zicht op de kosten van vergunningverlening en de lasten voor handhaving in de praktijk.

3. Beheer openbare buitenruimte

Inleiding

Binnen de gemeente hebben we te maken met (beleids-)ambities op en de instandhouding van de kapitaalgoederen in de Openbare ruimte.

Door extreme inflatie, de markt die onder druk staat en de huidige technische staat van de kapitaalgoederen leidt dit tot een grote (financiële) opgave voor 2024 en de jaren erna.

In de volgende paragrafen wordt verder op de opgaven en financiële gevolgen ingegaan.

3.1 Verkeer en vervoer

Ambities

Aanleg extra schoolzones

Vanuit het coalitieprogramma is de ambitie om extra veiligheidsmaatregelen te realiseren op de routes van en naar de scholen.

De afgelopen jaren zijn binnen de gemeente al meerdere 'schoolzones' aangelegd. Er is nu gekeken waar extra schoolzones de veiligheid kunnen vergroten. Van daaruit worden vier extra schoolzones als belangrijke toevoeging voor de veiligheid gezien.

Het gaat om de volgende locaties:

1. St. Barbaraschool aan de Bogtmanweg te Tuitjenhorn;
2. St. Aloysiuschool aan de Langestraat in Schagen;
3. De Regenboog aan de Stroet in Stroet;
4. Het nieuwe schoolgebouw met verschillende scholen in het centrumplan Waldervaart in Schagen.

De inrichting van de locatie aan de Stroet wordt gerealiseerd met de geplande herinrichting van de Stroet. Voor de overige locaties is het benodigd geraamde bedrag € 75.000.

Verdeeld over € 50.000 in 2024 en € 25.000 in 2025.

Verkeersveiligheid Zuidschinkeldijk en Uitlandseweg te Callantsoog

Vanuit het coalitieprogramma is de ambitie om de veiligheid te verbeteren langs de Uitlandseweg en Zuidschinkeldijk in Callantsoog. Onder andere door het zoeken naar een oplossing voor het parkeren. Ook vanuit de dorpsraad Callantsoog en Groote Keeten wordt al jaren gevraagd om een oplossing.

In overleg met alle betrokkenen (o.a. dorpsraad, provincie en Natuurmonumenten) willen we onderzoeken welke mogelijke oplossingen er zijn. Hiervoor is externe capaciteit benodigd. De kosten hiervoor worden geraamd op € 50.000. In een later stadium wordt dan op basis van de uitkomsten van de onderzoeken budget voor de uitvoering gevraagd.

Rotonde Warmenhuizerweg – Dergmeerweg

In de begroting 2020 is € 150.000 beschikbaar gesteld voor het verbeteren van de verkeersveiligheid op de kruising Warmenhuizerweg – Dergmeerweg in Warmenhuizen. De maatregelen zouden bestaan uit de aanleg van middengeleiders en een aparte fietsoversteek.

Als gevolg van de realisatie van de nieuwe woonwijken Landsheer en Dergmeerweg in Warmenhuizen wordt een extra toename van het verkeer op de Dergmeerweg verwacht. Vanuit verkeersveiligheid en ook vanuit de dorpsraad Warmenhuizen is het wenselijk om op de kruising nu een rotonde aan te leggen. De afgelopen periode zijn de mogelijkheden hiervoor nader onderzocht.

Om de rotonde te kunnen realiseren zijn grondverwerving en een bestemmingsplanprocedure noodzakelijk. Gezien de doorlooptijd is de verwachting dat de rotonde medio 2025 gerealiseerd is. Voor de realisatie van een rotonde op de kruising Warmenhuizerweg – Dergmeerweg is voor begrotingsjaar 2024 een aanvullend budget van € 1,3 miljoen noodzakelijk. De verwachting is dat circa 40 tot 50% van het totale uitvoeringsbedrag in aanmerking komt voor subsidie van de provincie. Bij toekenning van deze subsidie wordt dit bedrag in mindering gebracht op de investering.

3.2 Beheer buitenruimte

Kapitaalgoederen openbare ruimte

In de openbare ruimte vormen kapitaalgoederen (de assets van de leefomgeving) een belangrijk onderdeel. Dit geldt voor alle objecten in de openbare ruimte, zoals wegen, groenvoorziening, kunstwerken, speeltoestellen, etc. Deze onderdelen van de openbare ruimte dragen integraal bij aan de leefbaarheid van stad en dorpen binnen de gemeente Schagen.

Vanuit wetgeving heeft de gemeente zorgplichten voor de openbare ruimte. Het inzicht in de staat van onderhoud van de kapitaalgoederen is noodzakelijk voor het blijvend veilig kunnen gebruiken van de kapitaalgoederen en het kostenefficiënt inplannen van noodzakelijk onderhoud en het voorkomen van kapitaalvernietiging.

Norm voor kwaliteit van de openbare ruimte

De kwaliteit van de openbare ruimte heeft u vastgesteld in de beheerplannen. Uitgangspunt daarbij is 'sober en doelmatig', wat overeenkomt op kwaliteitsniveau C, conform de kwaliteitscatalogus Openbare ruimte van het kennisplatform CROW. Voor een aantal gebieden is een hoger kwaliteitsniveau vastgesteld.

Deze norm wordt gezien als minimale kwaliteit van de openbare ruimte waarbij de kapitaalgoederen in stand worden gehouden zonder kapitaalvernietiging.

In de praktijk moeten bij dit kwaliteitsniveau veel onvolkomenheden worden geaccepteerd, maar kan de openbare ruimte nog wel veilig gebruikt.

In 2023 zien wij dat een aantal kapitaalgoederen onder de norm komen en dat deze trend zich voortzet door toedoen van de onvoldoende financiële middelen.

Theoretisch benodigd voor duurzaam in stand houden openbare ruimte

Het theoretisch benodigde budget voor de kapitaalgoederen in de openbare ruimte betreft de gemiddelde kosten per jaar voor de totale cyclus van beheer en onderhoud.

Dus het dagelijks, cyclisch onderhoud en de levensduur verlengende maatregelen, vanaf jaar van aanleg tot en met totale renovatie en vervanging.

Met de beheerapplicatie wordt op basis van de landelijke systematiek het gemiddeld jaarlijks benodigd bedrag om de kapitaalgoederen duurzaam in stand te houden berekend.

Op basis van de meest actuele berekeningen is nu voor de totale opgave gemiddeld jaarlijks € 17,5 miljoen noodzakelijk.

Dit bedrag is opgebouwd uit:

€ 7 miljoen voor dagelijks en cyclisch onderhoud

€ 10,5 miljoen voor groot onderhoud en vervanging

Riolering en afval hebben een eigen financiering en zijn daarom hierin niet meegenomen.

Het betreft hier dus het theoretisch benodigd budget om de openbare ruimte op het gewenste kwaliteitsniveau te houden. Los van de huidige kwaliteit van de kapitaalgoederen. Dit inzicht is mede benodigd vanuit de verplichtingen uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Feitelijk benodigd voor periode 2024 – 2028 op basis van huidige kwaliteit

Door het uitvoeren van inspecties wordt de kwaliteit van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte periodiek gemeten. Vanuit de beheerapplicatie wordt een overzicht van uit te voeren onderhoud met bijbehorende kosten gegenereerd. Dit is dan het benodigde budget op basis van de huidige technische kwaliteit.

Parameters hiervoor zijn:

- Huidige technische kwaliteit (Inspectie resultaten);
- Norm voor kwaliteitsniveau;
- Hoeveelheid areaal;
- Eenheidsprijzen per maatregel;

Het daadwerkelijk benodigde budget voor de komende jaren (dus gebaseerd op de huidige kwaliteit) bedraagt gemiddeld voor de periode 2024 – 2027 € 18,5 miljoen.

Uitgangspunt is dat van dit bedrag het benodigde bedrag voor dagelijks en cyclisch onderhoud (exploitatiebudget) elk jaar gelijk is (wel inflatiecorrectie en correctie op areaaluitbreiding). Dus voor begroting 2024 € 7 miljoen.

Het bedrag voor groot onderhoud, vervanging/ totale renovatie varieert jaarlijks.

Beschikbaar voor in stand houden kapitaalgoederen openbare ruimte

In 2019 was voor het duurzaam in stand houden van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte € 8 miljoen beschikbaar.

Op basis van het raadsbesluit 'Basis op Orde' (d.d. 5 november 2019) werd per 2020 jaarlijks met € 450.000 cumulatief ingegroeid naar het budget van € 11,5 miljoen in 2028.

Op basis van het raadsbesluit 'Begroting 2023' (d.d. 8 november 2022) is besloten versneld in te groeien naar het bedrag van € 11,5 miljoen in 2026. Voor de begroting 2024 is € 10,4 miljoen beschikbaar.

Ontwikkeling kosten

Het nu berekende noodzakelijke budget is hoger dan de genoemde bedragen in 2019.

Oorzaken hiervan zijn:

- Inflatie (± € 2,4 miljoen);
- Areaaluitbreiding;
- Interne uren toeschrijven aan projecten (conform raadsbesluit Begroting 2023);
- Optimalisatie beheergegevens.

Financiële consequenties

Voor de juiste balans tussen noodzakelijk en haalbaar wordt voorgesteld om, min of meer conform coalitieakkoord in te groeien naar het structureel benodigd bedrag van € 18,5 miljoen in 2026 (prijsspeil 2023). Voor 2024 betekent dit dan een beschikbaar bedrag van € 13 miljoen.

In onderstaande tabel staan de bedragen op basis van een ingroei scenario naar 2027, zoals 20 april aan uw raad is gepresenteerd, en de bedragen uit de kadernota.

	2024	2025	2026	2027
Kadernota '23	€ 10.400.000	€ 10.900.000	€ 11.500.000	€ 11.500.000
Kadernota '24	€ 12.400.000	€ 14.900.000	€ 17.500.000	€ 18.500.000
Extra benodigd	€ 2.000.000	€ 4.000.000	€ 6.000.000	€ 7.000.000

De beschikbare budgetten zullen jaarlijks geactualiseerd worden op basis van:

- De CBS-indexering Grond, weg- en waterbouw;
- De areaaluitbreiding.

Risico's:

Bij gelijkblijvend budget neemt de trend toe dat op meerdere kapitaalgoederen niet meer wordt voldaan aan het minimale onderhoudsniveau 'C'. Dit levert het risico op dat wij niet kunnen voldoen aan de BBV en dat de Provincie hierop zal ingrijpen.

Beheersing van het risico kan door versneld in te groeien naar een adequaat benodigd budget in 2027.

Door in te groeien zal de onderhoudsachterstand de komende jaren nog iets toenemen, waarna achterstanden steeds minder zullen worden. Als gevolg hiervan nemen ook de meldingen en klachten eerst nog toe en zal ook meer klein onderhoud noodzakelijk zijn om het areaal veilig te houden.

Een ander risico is dat op basis van het beschikbare budget niet alle noodzakelijke werkzaamheden ook daadwerkelijk georganiseerd kunnen worden. Dit als gevolg van de totale markt die onder druk staat, waardoor de capaciteit van aannemers en ondersteunende bureaus beperkt is. Dit geldt ook voor de capaciteit van de eigen organisatie.

Zuiderweg te Schagen

Voor groot onderhoud/ vervanging aan de Zuiderweg is een voorbereidingskrediet van € 150.000 beschikbaar. De afgelopen periode heeft er onderzoek en participatie plaatsgevonden. Er wordt groot onderhoud en vervanging uitgevoerd, geen nieuwe inrichting. De extra benodigde investering hiervoor wordt geraamd op € 1,5 miljoen. Dit bedrag is reeds opgenomen in begroting voor 2024 (de bovengenoemde 12,4 miljoen).

Beleidsplan ecologie en biodiversiteit

Vanuit het coalitieakkoord is het de ambitie om de biodiversiteit te vergroten en daarmee het landschap te versterken.

Momenteel wordt hiertoe een 'ecologisch beleidsplan' opgesteld dat in het vierde kwartaal 2023 wordt aangeboden aan de gemeenteraad voor besluitvorming.

Met het ecologisch beleidsplan wordt invulling gegeven aan de versterking van het landschap en het vergroten van de biodiversiteit. Het ecologisch beleidsplan zal een wijziging betekenen van het beheer van ons eigen areaal. Door ons op ecologisch beheer te richten, creëren wij meer en geschikter leefgebied voor allerlei dieren, verhogen we de belevingswaarde, maken we ons gebied weerbaarder tegen door klimaatverandering oprukkende plaagdieren.

Deze wijzigingen hebben hogere beheerskosten tot gevolg. Uiteraard is dit afhankelijk van de keuzes die de gemeenteraad gaat maken. Om in 2024 te kunnen starten met het ecologisch beheer wordt vanaf 2024 een extra benodigd structureel budget van € 165.000 voorzien. Dit is dan gebaseerd op de maatregelen die als het meest kansrijk worden gezien. Uitgangspunt daarbij is dat het moet gaan om maatregelen die werkbaar zijn, waarbij aandacht is voor aanwezige flora en fauna, de verkeersveiligheid wordt gewaarborgd en de agrarische sector niet wordt benadeeld. Dit zijn beheerskosten die horen bij het ecologisch beleidsplan dat wordt opgesteld. De kosten betreffen voornamelijk uitvoering gerelateerde zaken binnen het groenblauwe netwerk. Dit is het omzetten van alle klepeltaluds naar hooibeheer en bij het (op)schonen van sloten ervoor zorgdragen dat de fauna in de sloot minder wordt meegenomen en het direct afvoeren van slootvuil.

Bestrijding iep-ziekte

Jaarlijks verliezen wij door de iepziekte rond de 200 gemeentelijk iepen en verwijderen wij vele m2 jonge Veldiepen in ons bosplantsoen. Dit betekent dat gemiddeld 3,5% van het gemeentelijke iepenbestand aan de iepziekte verloren gaat. De jaarlijkse kosten voor het opsporen, verwijderen en vervangen van de zieke iepen bedragen ongeveer € 250.000.

Met de gemeenten Hollands Kroon, Den Helder en Texel zijn wij een gezamenlijke aanpak van de iepziekte aan het opzetten conform de richtlijnen van de iepenwacht. In Friesland en Groningen werken overheden, natuurbeschermers en private beheerders al sinds 2005 op deze manier samen. Daardoor hebben zij de ziektedruk van 10% naar onder de 1% weten te brengen.

Door gezamenlijk de iepziekte aan te pakken is de verwachting dat wij op termijn (verwachting 2028) ook de ziektedruk naar rond de 1% kunnen brengen. Dit levert dan een structurele bezuiniging op van € 100.000.

Voor dit resultaat is echter wel een sanering van zieke iepen op particulier terrein noodzakelijk. Vooral de eerste twee begrotingsjaren vraagt dit een extra investering. De benodigde extra investering voor de eerste twee begrotingsjaren, 2024 en 2025 wordt geraamd op € 200.000. Voor de begrotingsjaren 2026 en 2027 is de verwachting dat alle benodigde werkzaamheden binnen de bestaande budgetten uitgevoerd kunnen worden. Vanaf 2028 zal dan de structurele bezuiniging van € 100.000 gerealiseerd kunnen worden.

Voor het herplanten van bomen is jaarlijks een budget van € 450.000 beschikbaar. Voorgesteld wordt om voor de begrotingsjaren 2024 en 2025 € 200.000 van dit budget in te zetten voor het saneren van particuliere iepen. In 2024 en 2025 worden er dan wel minder bomen terug geplant, maar de verwachting is dat dit de daaropvolgende jaren weer gecompenseerd gaat worden, omdat de ziektedruk op iepen naar benden gaat.

Projecten vanuit coalitieakkoord

In het coalitieprogramma staan een aantal gewenste herinrichtingen. De scope van deze projecten wordt in 2024 nader uitgewerkt. Ook wordt gekeken of voor de betreffende kapitaalgoederen groot onderhoud of vervanging is geprogrammeerd binnen de komende vier jaar (of er ook technisch gezien aanleiding is voor de herinrichting).

Wanneer het budget voor het duurzaam in stand houden van de openbare ruimte benut wordt, terwijl de technische staat nog geen aanleiding voor groot onderhoud of vervanging geeft, is er in theorie te kort geld om het areaal op de gewenste kwaliteit te houden.

Wanneer de technische staat van de openbare ruimte de aanleiding is voor een herinrichting, kan deze herinrichting volledig bekostigd worden vanuit het budget voor het duurzaam in stand houden van de openbare ruimte.

Hoofdassen Tuitjenhorn

Fase 1, 2 en 3 (Delftweg, Noorderlicht en Kalverdijk)

Het project Hoofdassen Tuitjenhorn is in 2019 gestart vanuit de politieke ambitie voor een grote aanpak van de betreffende wegen. De technische staat gaf nog geen aanleiding voor deze aanpak. Er was een budget van € 3.500.000 beschikbaar gesteld als taakstellend budget. In de praktijk is dit voldoende gebleken voor de financiering van de fases 1, 2 (Delftweg, Koorndijk en Kalverdijk tot aan Kromwater). Fase 1 is afgerond en de uitvoering van fase 2 is gestart.

Fase 3 betreft de Kalverdijk vanaf het Kromwater tot aan de Oosterdijk. Voor deze fase is ontwerp en voorbereiding gestart. Voor de uitvoering is onvoldoende budget beschikbaar. Inmiddels geeft ook de technische staat aanleiding voor groot onderhoud van de Kalverdijk (fase 3). De inrichting van fase 3 is een vervolg op de fases 1 en 2. En dan met name op de inrichting van de Koorndijk en Kalverdijk als fietsstraat. Om de uitvoering mogelijk te maken is een aanvullend budget noodzakelijk van € 1.35 miljoen, waarvan € 850.000 voor riolering en € 500.000 voor de bovengrondse inrichting. Deze bedragen komen ten laste van het PSWR en de meerjarenbegroting beheer openbare ruimte.

Hoofdassen Tuitjenhorn

Fase 4, 5, 6 en 7, Dorpsstraat Tuitjenhorn inclusief pleintje

Vanuit het coalitieakkoord is het de ambitie om ook de totale Dorpsstraat aan te pakken (fase 4, 5, 6 en 7), inclusief het realiseren van een pleintje nabij dorps huis Ahoy. Uit de actuele inspecties blijkt dat er voor deze fases technisch nog géén aanleiding is voor groot onderhoud en het vervangen van de totale assets in de openbare ruimte.

Het vervangen van de riolering staat geprogrammeerd voor de periode 2033-2038. Ook voor de bovengrondse infrastructuur is totaal onderhoud/ vervanging nog niet noodzakelijk. Wel is klein onderhoud/ plaatselijke herstelwerkzaamheden op een aantal locaties noodzakelijk.

Voor een gewenste herinrichting van de Dorpsstraat en het realiseren van een pleintje is dus aparte financiële dekking benodigd. De huidige financiële situatie geeft hiervoor geen ruimte.

Overige projecten vanuit coalitieakkoord

Van de volgende herinrichtingen worden in 2024 de scope nader uitgewerkt:

- Fietspad Dijken - Dergmeerweg;
- Ommetje Westerduinweg – Belkmerweg;
- Herinrichting Markt en Gedempte Gracht;
- Doorfietsroute;
- Lang en Zwaar Verkeer (LZV) route Warmenhuizen.

Financiële dekking voor deze projecten wordt dan ook in 2024 verder onderzocht en opgenomen in de kadernota voor de begroting 2025.

4. Duurzaamheid

Inleiding

In het Duurzaamheidsprogramma 2020-2050 zeggen we "Samen bouwen aan een duurzaam Schagen". Willen we de klimaatverandering keren, dan moeten we de CO₂-uitstoot verminderen. Daarnaast is het belangrijk onze leefomgeving toekomstbestendig te maken: daar hebben klimaatadaptatie en het versterken van de biodiversiteit een belangrijke plek.

Belangrijke onderwerpen waar we de komende jaren stappen zetten:

Energie-armoede

Er is een uitvoeringsprogramma geschreven waarmee we de komende twee jaar de energiearmoede in onze gemeente willen aanpakken. We doen dit door het leveren van maatwerk aan huishoudens en maatschappelijke instellingen die het hardst worden getroffen. We hebben gekozen voor een maatwerk aanpak omdat de verwachting is dat het probleem van Energie-armoede blijvend is en complex. Energie-armoede zal de komende jaren steeds beter in kaart worden gebracht en behoeft een doorlopende aanpak en structurele aandacht.

Warmte transitie

We constateren dat de warmtetransitie langzaam op gang komt: ontwikkelingen als stijgende energieprijzen zijn aan de ene kant een aanjager om woningen te verduurzamen. Aan de andere kant zorgen hogere lasten voor minder mogelijkheden bij bewoners. We kijken bijvoorbeeld naar de optie voor het verhogen van het plafond van de Duurzaamheidslening om woningeigenaren te faciliteren. We streven ernaar om uiterlijk in 2024 van start te zijn gegaan met intensieve maatwerkcampagnes in kansrijke wijken om woningisolatie toe te passen.

Nieuwe woonwijken worden al gasloos opgeleverd en willen we zoveel mogelijk energie-neutraal bouwen en toekomstbestendig inrichten op het gebied van energiegebruik, klimaatadaptatie, biodiversiteit, duurzame mobiliteit en circulair bouwen. Vanzelfsprekend blijft betaalbaarheid een belangrijk criterium.

Elektriciteit

Binnen de Regionale Energie Strategie (RES) werken we als regio aan de doelen van de energietransitie. Lokaal eigendom is belangrijk: we willen minimaal 50% lokale financiële participatie als voorwaarde bij energieprojecten binnen de uitwerking van de RES. We zoeken hierbij ook samenwerking met energie coöperaties. Duurzame energie-initiatieven steunen we op plekken waar draagvlak is.

Congestie elektriciteitsnetwerk

Door het realiseren van nieuwe woningen en (uitbreiding van) bedrijven, alsmede toenemende elektrificatie verwachten we dat de vraag naar elektriciteit alleen maar zal toenemen. Voor zowel de snelheid als de volgorde bij het realiseren van nieuwe aansluitingen (en het oplossen van knelpunten) zijn we helaas volledig afhankelijk van netbeheerder Liander.

Dit nemen we ook mee in een Energievisie voor Schagen. Met deze visie brengen we in kaart hoe we ontwikkelingen rond stroomverbruik en duurzame opwek goed op elkaar kunnen afstemmen. Dit is ook onderdeel van het monitoren van de resultaten van het

duurzaamheidsbeleid. Druk op het Rijk en Liander vanuit de provincie en de regio is ook nodig om zaken te bereiken.

Ondernemers

De komende jaren helpen we ondernemers door het bedrijvenloket en het energie bespaarprogramma als middelen in te zetten. Voor ondernemers in de Kop regio wordt een plek te gecreëerd waar zij terecht kunnen voor ondersteuning met betrekking tot verduurzamen, technieken en subsidies: het bedrijvenloket. Hiervoor maken we gebruik van regionale samenwerking. Met het 'Energie Bespaar akkoord Noord Hollandse Bedrijven' is toegezegd de komende jaren bedrijven te stimuleren, ondersteunen en adviseren bij het nemen van energiebesparende maatregelen.

Uitvoeringsmiddelen klimaat- en energiebeleid (CDOKE)

De komende jaren komen er voor het taakveld Duurzaamheid extra middelen vrij vanuit het Rijk. Deze middelen zijn voornamelijk bestemd voor personele kosten van gemeenten en provincies en regionale samenwerkingsorganisaties van decentrale overheden zoals de RES en hebben als doel de CO2 uitstoot te verlagen.

Via een raadsvoorstel wordt u als raad verder geïnformeerd over de invulling van deze gelden voor de gemeente Schagen. De middelen voor de jaren 2023, 2024 en 2025 (ruim € 2,8 miljoen) zijn reeds aangevraagd en toegewezen, maar ook de jaren daarna zullen middelen blijven vrijkomen.

5. Economische zaken

Inleiding

We dragen bij aan een goed ondernemersklimaat. Dit doen we door een goede samenwerking met het georganiseerde bedrijfsleven, met regionale samenwerking en met een economische agenda.

Ontwikkelingen op landelijk en regionaal niveau hebben invloed op het bedrijfsleven/ondernemersklimaat van Schagen. Voorbeelden hiervan zijn net congestie, verplichte verduurzamingsmaatregelen en bijvoorbeeld de stikstofregels. Integraal benaderen en samenwerken zijn sleutelwoorden waaraan we de komende tijd met de OFS en andere partners blijven werken.

Economische agenda

Een economische agenda is nodig voor een zinvolle integrale aanpak. Aan het beleid en de opzet van de agenda werken we in 2023. Voor de verdere uitvoering is budget nodig. Zonder dit budget worden enkele doelen in het coalitieakkoord nu nog niet bereikt.

Doelen in de concept-agenda:

1) Centrumvisie Schagen

Schagen is Marktstad. De centrumfunctie willen we behouden en versterken. Hoe zijn we aantrekkelijk voor inwoners en gasten, hoe is en blijft de binnenstad bereikbaar en toegankelijk voor verschillende soorten bezoekers?

In de economische agenda is opgenomen dat er daarom een centrumvisie voor de kern van Schagen wordt opgesteld. Hiervoor moet een extern bureau worden ingeschakeld. De kosten hiervoor worden geraamd op € 35.000.

2) Toeristisch-recreatieve visie

Ook is aangegeven dat we een eigen toeristisch-recreatieve visie op gaan stellen die als input voor de regionale visie zal worden gebruikt. Ook hiervoor moet een extern bureau worden ingeschakeld. De kosten hiervoor worden geraamd op € 25.000.

3) Onderzoek naar en opstellen van plannen voor bedrijventerreinen

Zoals ook in het coalitieakkoord is aangegeven wordt in het kader van de agenda gestreefd naar het uitbreiden van bestaande bedrijventerreinen in Waarland en Warmenhuizen. Voor verdiepingsonderzoek naar de mogelijkheden en het op laten stellen van bestemmingsplannen voor beide bedrijventerreinen zal een extern bureau ingeschakeld moeten worden. De kosten hiervoor worden geraamd op € 120.000.

In totaal gaat het om een incidenteel bedrag voor 2024 van € 180.000.

4) uitvoeren en verder ontwikkelen van de agenda

Voor het coördineren, afstemmen met de OFS en het uitvoeren van diverse acties die in het uitvoeringsprogramma van de agenda worden voorgesteld zal een coördinator moeten worden aangetrokken dan wel ingehuurd. De kosten die hiermee zijn gemoeid ramen we op € 120.000.

5) Strategisch accountmanagement Seedvalley en EHC.

Er wordt als actie voorgesteld dat we een aanspreekpunt voor zowel Seed Valley als de EHC instellen. Voor de inzet hiervan is een budget geraamd van € 30.000.

Vanaf 2024 gaat het om een structureel bedrag van € 150.000.

Regionale ontwikkelingen

Kop van Noord-Holland

Op basis van de regionale samenwerkingsagenda Samen op Kop werken de regiogemeenten in de Kop van NH verder aan de uitvoering van Regionaal Convenant Werklocaties om te voorzien in voldoende aanbod van bedrijfslocaties.

Noord-Holland Noord

De belangrijkste bovenregionale ontwikkelingen op economisch gebied zijn:

- Opstellen van een economische agenda Noord-Holland Noord;
- Onderzoek naar het indienen van een Regiodeal Noord-Holland Noord.

Mogelijke cofinanciering van gemeenten zal aan het eind van het jaar duidelijk worden.

Holland boven Amsterdam

Het ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland-Noord stopt met Holland Boven Amsterdam (destinatiemarketing). We informeerden u hierover met een RIM in mei 2023.

Er volgt een voorstel voor de toekomst en de schaal van de destinatiemarketing. We bekijken hiervoor verschillende scenario's.

Kustbus

Volgens coalitieakkoord zetten we de kustbus voort. Het is een duurzaam initiatief wat jaarlijks veel toeristen bediend. We houden rekening met de prijsstijgingen van de markt en het feit dat we de kustbus voor reizigers graag gratis willen houden.

Openingstijden sluis Oudesluis

De sluis wordt in het vaarseizoen bediend door vrijwilligers. De kosten voor de vrijwilligerscentrale, het onderkomen en de coördinatie voeren wij op in de begroting.

6. Participatie, dienstverlening en organisatie

Inleiding

Voor 2024 ligt de focus op het verbeteren van onze participatie, het uitvoeren van de Lokale Inclusie Agenda (LIA) 2023 - 2027 waarvoor de voorbereiding op dit moment bezig is en het fundament van onze organisatie dat we hebben neergezet verder vorm te geven.

Participatie

Met een projectgroep gaan we aan de slag met het burgerberaad. Het burgerberaad biedt een plek waar inwoners, ambtenaren en politici en werkgevers met elkaar beslissingen kunnen maken over belangrijke zaken in onze gemeente. Het is een manier om samen tot oplossingen te komen voor vraagstukken waar geen kant en klaar antwoord op is.

Daarnaast stellen we een leidraad 'Betrek de omgeving' op voor initiatiefnemers van bouwplannen. Deze leidraad maken we op basis van het initiatiefvoorstel participatie van JESSLokaal dat de raad 9 mei heeft aangenomen.

Deze ontwikkelingen passen bij het aandachtspunt om de mogelijkheden voor inwoners en ondernemers binnen onze gemeente om te participeren te verbeteren. Dat doen we onder andere ook door een participatiebeleid op te stellen met concrete doelen die passen binnen onze organisatievisie. Een belangrijke rol is hierin weggelegd voor onze communicatieadviseur met de focus op participatie. Dit is een nieuwe functie die we binnen de bestaande formatie hebben gerealiseerd. Een van de taken van deze communicatieadviseur is het naar een hoger plan tillen van de participatie in onze organisatie. Dit kan over allerlei verschillende projecten en beleid gaan.

Lokale Inclusie Agenda (LIA)

In het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking staat dat iedereen mee moet kunnen doen in de samenleving. Om hiervoor te zorgen maken gemeenten een Lokale Inclusie Agenda. In Schagen gaat deze agenda verder dan mensen met een beperking. Hier willen we namelijk een inclusieve samenleving voor iedereen, ongeacht wie je bent, waar je vandaan komt of van wie je houdt.

De Lokale Inclusie Agenda (LIA) 2021-2022 wordt in 2023 afgerond. Gelijktijdig wordt samen met de stakeholders en ervaringsdeskundigen de LIA 2023-2027 voorbereid die in november 2023 door het college is vastgesteld. Om de LIA de komende jaren uit te voeren is structureel een bedrag opgenomen van € 75.000.

Dit bedrag wordt ingezet voor:

60% loonkosten;

25 % werkbudget;

15% stimulering lokale initiatieven.

Juridische zaken

Het taakveld Juridische Zaken heeft een uitbreiding van de formatie gekregen. Hierdoor is het taakveld in staat om bepaalde aangelegenheden meer centraal te beleggen en daardoor te monitoren, te coördineren en eventueel regie op te voeren. Dit is van belang voor de juridisch controle die uitgevoerd wordt en waarvan de uitkomsten zo nodig worden

bijgesteld met een kwaliteitsactie. Hierover kunnen dan (bestuurlijke) rapportages worden aangeleverd.

Te denken valt aan, onder meer, de terugkeer van de ambtelijk secretaris van de bezwarencommissie. Deze kan de cijfers over de bezwaar-, en de eventueel daarop volgende beroepschriften, monitoren en daarnaast de kwaliteit bewaken en bevorderen van de manier waarop gebruik wordt gemaakt van deze rechtsmiddelen.

Ook de (invoering van de) Wet open overheid (Woo) is bij Juridische Zaken ondergebracht waardoor de wettelijk vereiste Woo contactfunctionaris de regierol centraal vanuit dit taakveld kan uitoefenen.

Zo ook de verzekeringsportefeuille en de schadeverzoeken behoren tot de uitbreiding. De schadeverzoeken kunnen onderdeel zijn van risicodossiers die in hun algemeenheid bijgehouden gaan worden en waar nodig voorzien worden van kwaliteitsacties.

Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk verkeer (Wmebv):

Deze wet zal in werking treden per 1 januari 2024. Deze biedt burgers en bedrijven het recht om ieder formeel bericht dat aan een bestuursorgaan wordt gezonden elektronisch te verzenden. Momenteel wordt een inventarisatie gemaakt van de zogenaamde 'producten' die gezien moeten worden als formeel bericht. Uit de inventarisatie zal moeten blijken welke acties ondernomen kunnen worden om aan de wet te voldoen, denk hierbij aan bijvoorbeeld de aanschaf van bepaalde applicaties en/of wijzigingen in werkprocessen.

Zowel de Wet open overheid (Woo) als de Wmebv hebben als doel het toegankelijker en transparanter maken van de overheid. Processen en ICT-applicaties spelen hierbij een belangrijke rol. Om deze reden wordt ervoor gekozen de implementatie van beide wetten tegelijk op te laten lopen.

Organisatieontwikkeling

Met de nieuwe organisatiestructuur, de zogeheten grof- en fijnstructuur, is een gezond en wendbaar fundament van de organisatie neergezet. Nu is het noodzakelijk om de koers van de organisatie verder vorm te geven, met de focus op efficiënt werken, doelmatige besluitvorming en het bieden van kwalitatief goede dienstverlening aan de inwoners. In 2023 wordt er verder gewerkt aan een ontwikkelagenda, zodat deze koers in 2024 kan worden ingezet. Het is hierin belangrijk een prioritering aan te brengen in de noodzakelijke interventies. Zodat wat we doen, van kwalitatief hoog niveau is en gedragen kan worden door de ambtelijke organisatie. Wat de inhoud van het programma is, wordt in het najaar van 2023 duidelijk.

Veiligheid

De laatste jaren is veel capaciteit vanuit het team veiligheid ingezet op bestrijding van de crisissen (o.a. corona, vluchtelingencrisis). Voor veiligheid ligt de focus in 2024 op het opstellen van nieuwe uitvoeringsprogramma's aan de hand van het nog vast te stellen Integraal veiligheidsplan.

Eén van de thema's binnen veiligheid is het tegengaan van ondermijnende criminaliteit. In 2021 is een weerbaarheidsscan voor ondermijning uitgevoerd. Deze scan wordt uitgewerkt in een plan van aanpak hoe ondermijning verder aangepakt gaat worden in Schagen. Het gaat hierbij niet alleen om de repressieve aanpak maar juist ook de preventieve aanpak

door scholing en bewustwording van collega's en inwoners. De kosten voor het inzetten op ondermijning zijn nog niet bekend en worden in de uitwerking van het plan van aanpak opgenomen.

Cameratoezicht

De afgelopen periode is gebleken dat er steeds meer behoefte is om cameratoezicht in te zetten op locaties waar veel overlast en criminaliteit voor komt. Het inzetten van cameratoezicht is een zwaar en kostbaar middel en mag ook alleen wanneer dit proportioneel en subsidiair is. Op dit moment wordt het proces doorlopen om cameratoezicht in te zetten op en rondom het station in Schagen. Hier worden afspraken over gemaakt met de lokale driehoek (burgemeester, politie en openbaar ministerie). De aanschafkosten komen ten laste van 2023 maar de onderhoudskosten voor het cameratoezicht moet nog structureel opgenomen worden in de begroting. De offerte uitvragen hiervoor lopen op dit moment nog.

7. Financiën

Inleiding

We hechten waarde aan een solide financiële positie. Beleid moet uitvoerbaar zijn, maar ook betaalbaar zijn en blijven. We gaan zuinig om met belastinggeld van onze inwoners. We begroten realistisch en zetten zo nodig de tering naar de nering. De lokale belastingdruk wordt zo laag en eerlijk mogelijk gehouden.

Algemene uitkering Gemeentefonds

De uitkomsten van de meicirculaire geven aan dat bij het aangaan van nieuwe verplichtingen oog moet zijn voor de structurele (meerjarige) financiële effecten van investeringen. Hoewel er voor 2024 en 2025 nog overschotten ontstaan, wordt het accres van af de jaarschijf 2026 aanzienlijk verlaagd. Hierdoor komt het meerjarenperspectief nog verder onder druk te staan. De overschotten worden met name veroorzaakt door de compensatie voor de hogere kosten als gevolg van prijsstijgingen en de compensatie van de loonontwikkeling voor de onlangs afgesloten CAO voor gemeenteambtenaren. Doordat het Rijk in het Regeerakkoord heeft opgenomen om in 2026 over te stappen naar een andere financieringssysteem voor gemeenten. Hierbij wordt onder andere gedacht aan het vergroten van het belastinggebied. Omdat hier geen invulling aan is gegeven, ontstaat er in 2026 het ravijnjaar en daarmee een fors lagere inkomsten uit het Gemeentefonds.

Stelpost jeugdzorg

Door maatregelen vanuit het Rijk zijn er in de meicirculaire extra middelen beschikbaar voor de jeugdzorg. De extra middelen compenseren niet de volledige stelpost van € 2,7 miljoen die in de begroting is opgenomen. Echter zijn de werkelijke uitgaven ook lager dan de opgenomen maximale variant. Door de extra maatregelen en het verlagen van het budget kan de stelpost die in de begroting is opgenomen worden afgevoerd.

Stelpost inflatiecorrectie

De gemeente wordt in de algemene uitkering gecompenseerd voor de hogere uitgaven als het gevolg van de hogere inflatie. De inflatiecorrectie wordt als stelpost in de begroting opgenomen.

De effecten van de meicirculaire 2023 voor de begroting 2024 en het meerjarenperspectief 2025-2027 zijn opgenomen in de onderstaande tabel.

x € 1.000

Gemeentefonds	2024	2025	2026	2027
Begroting 2023	86.648	87.166	81.924	80.006
Meicirculaire	93.050	94.031	86.408	86.253
Mutatie	6.401	6.864	4.484	6.247
Restant stelpost jeugd	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800
Stelpost inflatiecorrectie	-1.400	-1.400	-1.400	-1.400
Begroting 2024-2027	3.201	3.664	1.284	3.047

Vrijval storting algemene reserve

In de kadernota voor de begroting 2023 is opgenomen dat de beoogde algemene reserve moet worden gevoed tot een bedrag van € 8 miljoen. Door de positieve financiële resultaten in het boekjaar 2022 zijn er extra middelen toegevoegd aan de algemene reserve. Hierdoor is de beoogde omvang van € 8 miljoen bereikt in 2023. De incidentele stortingen in de

jaarschijven 2024 en 2025, respectievelijk € 3 en € 3,1 miljoen vallen hiermee vrij. Deze middelen zijn beschikbaar als incidenteel dekkingsmiddel. Er wordt een deel aangewend voor de incidentele mutaties, ad. € 1,7 miljoen, die in deze kadernota zijn opgenomen. Voorgesteld wordt om de resterende middelen, ad. € 4,4 miljoen, te (blijven) storten in de algemene reserve, zolang er geen beroep op deze middelen worden gedaan.

Structurele doorwerking tussenrapportages

In de [2e Tussenrapportage 2022](#), de [1e Financiële prognose 2023](#) en de [1e Tussenrapportage 2023](#) zijn mutaties opgenomen welke een structurele doorwerking hebben naar de jaren 2024 en verder. Deze mutaties zijn niet opgenomen in deze kadernota, omdat uw raad hier reeds een besluit over heeft genomen.

Bijlage

Uitgangspunten

Algemene uitgangspunten

1. Met alles wat we in de (meerjaren) begroting opnemen gaan we uit van een van vertrouwensbasis bij de samenwerking met inwoners, bedrijven en organisaties en dragen we onze trots op de gemeente samen met de inwoners uit.
2. In de (meerjaren) begroting zijn we eerlijk en transparant.
3. In de (meerjaren) begroting toetsen we ons beleid aan de uitgangspunten van duurzaamheid zodat we de gemeente beter doorgeven aan de volgende generatie.
4. Het uitgangspunt is een (meerjaren)begroting die structureel in evenwicht is. Wanneer dit niet het geval is, wordt dit gemotiveerd toegelicht.
5. Als de begroting voldoende ruimte biedt, nemen we direct de lasten voor investeringen in maatschappelijk nut.
6. Tekorten door minder rijksbijdragen vullen we niet aan.
7. We gaan zuinig om met belastinggeld. Bij alle keuzes wegen we af of de kosten in verhouding staan tot de opbrengsten voor de samenleving.
8. Lasten schuiven we nooit door naar de toekomst, tenzij de investering vrij verhandelbaar is.
9. Een gezonde financiële buffer voor het opvangen van tekorten en het afdekken van risico's vinden wij belangrijk. Incidentele baten en incidentele middelen die vrijkomen gebruiken we niet voor nieuw beleid maar om voorzieningen in stand houden en de algemene reserve en de reserve weerstandsvermogen te voeden.
10. We zoeken actief naar projectsubsidies bij hogere overheden.
11. Nieuwe taken voeren we budgetneutraal uit.
12. Taken eraf, personeel eraf, taken erbij, personeel erbij.
13. Alle investeringen toetsen we consequent aan de beleidsdoelen.
14. Reservepositie en weerstandsvermogen zijn in balans met de risico's.
15. Het streefcijfer voor het incidenteel weerstandsvermogen is 1,5, met een minimum van 1,0.
16. De ondergrens Algemene reserve is 20% van de som van de incidentele risico's De algemene reserve splitsen in een reserve Weerstandsvermogen (voor het dekken van risico's) en een Algemene reserve die 'vrij besteedbaar is'.
17. Naast de door de gemeenteraad doorgevoerde verhogingen worden de ozb en overige belastingen (o.a. toeristen- en forensenbelasting) jaarlijks verhoogd met het inflatiecijfer (CPI – mei).
18. Voor leges, riool en afval heffen we, indien mogelijk en acceptabel, kostendekkende tarieven.
19. Overige leges verhogen we, indien mogelijk, met een inflatiecijfer (CPI – mei).
20. De begraafrechten zijn acceptabel en liggen in lijn met die van gemeentelijke begraafplaatsen in de regio.
21. Voor de kostenbudgetten passen we geen inflatiecorrectie toe en geldt de nullijn. Budgetten die niet toereikend zijn mogen we aanpassen als deze aanpassing voldoende is toegelicht.
22. Voor dekking van een begrotingstekort benutten we alle mogelijke middelen waarbij een bezuiniging op bijvoorbeeld bibliotheken, zwembaden, sportvoorzieningen of speelvoorzieningen van kinderen de laatste optie is.
23. Bij de berekening van de opbrengst van de algemene uitkering wordt rekening gehouden met een areaaluitbreiding per jaar. Door het ramen van het reëel aantal woningen en hieraan gekoppeld inwoners. Hierdoor stijgt de algemene uitkering en wordt verwerkt in de begroting.
24. Voor kostprijsberekeningen en exploitatie-opzetten hanteren we als discontovoet het rentepercentage van een vaste lineaire BNG-lening voor 10 jaar.